

7/37783 6K 68

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ELİF ESEN'E AİT 7/37783 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımızca tarımsal kuraklıkla mücadele çalışmaları, ilgili mevzuat kapsamında hazırlanan Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı (2023-2027) doğrultusunda yürütülmekte olup söz konusu plan ilgili paydaşların katılımıyla her beş yılda bir güncellenmektedir.

Kriz yerine risk yönetimi anlayışı ile kuraklığın muhtemel olumsuz etkilerini en aza indirmek amacıyla ülkemizin tamamında 25 nehir havzasında Kuraklık Yönetim Planları 2023 yılında tamamlanmıştır. Halihazırda uygulama aşamasında olan bu planlar kapsamında; su tasarrufunu teşvik eden sulama yöntemleri, kuraklığa dayanıklı tarım uygulamaları ve alternatif su kaynaklarının kullanımı gibi tedbirler belirlenmiştir. Bununla birlikte, kuraklık krizinin öngörülerek zamanında yönetilmesi amacıyla 2024 yılında başlatılan "Kuraklık Tahmini ve Erken Uyarı Sistemi" kurulması çalışmalarının 2027 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

81 il için "İçmesuyu Eylem Planları" hazırlanmış olup illerin günümüzden başlayarak 5'er yıllık periyotlar ile 2060 yılına kadar olan içme ve kullanma suyu ihtiyaçları planlanmıştır. İstanbul özelinde; Melen Sistemi, yerel su kaynakları ve barajların doluluk oranları anlık olarak takip edilmektedir. Arz güvenliği açısından, İstanbul'un su ihtiyacının önemli bir bölümünü karşılayan "Melen Projesi" ve "Yeşilçay Sistemi" gibi regülatörler ve isale hatları, kurak dönemlerde şehrin su güvenliğini sağlayan ana unsurlardır.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüz izleniminde olan depolamalı tesislerin doluluk oranları günlük olarak takip edilmekte olup kot, yağış, aktif hacim bilgilerini içeren, "Su Raporu" oluşturulmakta ve bir önceki yılın aynı tarihli verileriyle karşılaştırmalı olarak raporlanmaktadır. Söz konusu rapor, ilgili birimlerle günlük olarak paylaşılmaktadır.

Barajlar için belirlenen, "İşletme Programları" bulunmaktadır. Bu programlarda, kritik su seviyeleri (minimum işletme kotu vb.) bellidir. Barajdaki suyun arıtılarak şebekeye verilmesi ve abonelere ulaştırılması aşamasındaki kısıtlama/kesinti planları 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu gereği ilgili büyükşehir belediyesi ve su-kanalizasyon idarelerinin yetkisindedir.

Kuraklık riski yüksek havzalar için "Acil Eylem Planları" devreye alınmaktadır. Bu kapsamda; havzalar arası su transferi projeleri, derin yeraltı suyu kuyularının açılması, deniz suyu arıtma ve atık suların geri kazanılarak sanayi ve sulamada kullanılmasına yönelik projeler yürütülmektedir.

İçme-Kullanma Suyu Güvenliği ve Planları Hakkında yönetmelik hazırlanması çalışmaları devam etmekte olup hazırlanacak olan planlar kapsamında acil durum müdahale planları da oluşturulacaktır. Ayrıca bu planlara örnek teşkil edecek ilk proje Gaziantep ili için tamamlanmıştır. Bu proje kapsamında, deprem, taşkın, kuraklık, su kirliliği, KBRN (Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik, Nükleer Tehditler) ve siber saldırılar ve diğer acil durumlar olmak üzere her bir afet ve acil durum için Acil Durum Eylem Planları (ADEP) hazırlanmıştır.

Arz-talep eğrilerinin hazırlanması kapsamında, İstanbul ilinde bulunan her baraj için işletme çalışmaları güncellenmekte olup işletme çalışması için son 30 yıllık akımlar, buharlaşma kayıpları, su ihtiyaçları ve hedef yılına kadar olan nüfus projeksiyonları değerlendirilerek arz-talep durumu ortaya konulmaktadır.

2014 yılında içme suyu sistemlerinde su kayıplarının azaltılması için "İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği", 2015 yılında ise söz konusu

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Yönetmelikte belirlenen esasları detaylandırmak ve yerel yönetimlere rehberlik etmek amacıyla “Teknik Usuller Tebliği” yayımlanmıştır.

Söz konusu mevzuat kapsamında; belediyelerin su kayıplarını %25 seviyesinin altına indirmeleri yasal zorunluluktur. Belediyeler tarafından su kayıplarına ilişkin yıllık raporları ve envanter formları Bakanlığımıza beyan edilmekte ve belediyelerin içme suyu şebekelerindeki su kayıp oranları yıllık olarak takip edilmektedir. Gelen veriler yıllık olarak analiz edilerek Yıllık Su Kayıpları Değerlendirme Raporu hazırlanmaktadır.

Yeraltı suyu akiferlerinin, yapılan hidrojeolojik etütler sonucunda belirlenen emniyetli yeraltı suyu rezervleri bulunmaktadır. Yeraltı sularının korunması amacıyla, verilen tahsislerin havzadaki mevcut yeraltı suyu rezerv miktarının üstüne çıktığı alanlar, yeraltı suyu kullanımına kapatılmıştır. Kapalı sahada kuyu açılması hâlinde, 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun kapsamında cezai işlem uygulanmaktadır. Tahsise açık sahalarda ise, talep sahibinin kullanacağı yeraltı suyu miktarı “faydalı ihtiyaç” adı altında ilgili Bakanlıklardan alınacak (tarım için, tarım il müdürlükleri, sanayi için ise sanayi il müdürlüklerinden) ihtiyaç belgesi dahilinde belirlenerek tahsis edilmektedir. Tahsis edilen miktarın üzerinde yeraltı suyu çekimi yapıldığının tespiti hâlinde, yine 167 sayılı Kanun kapsamında işlem tesis edilmektedir. Ayrıca, Kanun’un “Cezai Müeyyideler” başlıklı 18’inci maddesi uyarınca; tespit edilen kaçak kuyular için öncelikle idari para cezası uygulanmaktadır. Söz konusu saha yeraltı suyu tahsisine kapalı bir alan ise, idari para cezasının tahsilini müteakip kuyu kapatılmaktadır.

Öte yandan, 2011 yılında Kanun’a eklenen bir düzenleme ile ülke genelinde tüm sanayi amaçlı kuyulara, ayrıca Meriç-Ergene ve Konya Kapalı Havzası gibi yeraltı suyu sıkıntısının yoğun olarak yaşandığı bazı havzalarda ise tüm yeraltı suyu kullanımları için sayaç takma zorunluluğu getirilmiştir.

Ulusal ölçekte su politikalarının belirlendiği Ulusal Su Planı ve Değişen İklimle Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı ile tüm sektörlerde eğitim ve farkındalığın artırılması ana stratejiler arasına alınmıştır.

Tarımsal Kuraklıkla Mücadele, Tasarruflu Su Kullanımı ve Sulamanın Etkinliğinin Artırılması konularında 2025 yılında çiftçilere yönelik düzenlenen 8.911 tarımsal eğitim ve yayım faaliyetine 142.874 kişi katılmıştır.

Çiftçilerimizin farkındalığını arttırmak ve su kullanım alışkanlıklarını değiştirmek amacıyla “İklim-Su Projesi” ve “Suyu ve Gıdayı Korumak” isimli eğitim filmleri ile kuraklık ve su tasarrufu konularıyla ilgili kamu spotları hazırlanarak “Tarım Orman Ekranı”nda (Tarım TV) yayınlanmıştır.

“Su Vatandır”, “Çölleşmeye Dur De Toprağına Sahip Çık”, “Suyu ve Gıdayı Korumak”, “Suya Vefa-45” ve “Su-45” gibi su tasarrufu, iklim değişikliği ve kuraklıkla mücadele konularında hazırlanan kamu spotları ulusal ve yerel televizyon kanallarında yayınlanmaktadır.

Tarım, sanayi ve kentsel ölçekte su verimliliği eğitim ve uygulama çalışmalarında kullanılmak üzere eğitici yayın ve materyaller ile 162 farklı sektörel su verimliliği rehberi hazırlanarak istifadeye sunulmuştur.

Ulusal politika belgelerinden “Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı” kapsamında hanelerde su verimliliği için bireysel davranış değişikliğini hedefleyen stratejiler ve eylemler tanımlanmış olup rehber dokümanlar yayımlanmıştır.

Su verimliliği çalışmalarının yaygınlaştırılması için 9 farklı kurum/kuruluşla su verimliliği iş

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

birliği protokolleri imzalanmıştır. Ayrıca il ve havza su kurullarında su verimliliğinin yaygınlaştırılmasına ilişkin kararlar alınarak üye kurum ve kuruluşlar tarafından tatbik edilmektedir.

Yerel yönetimler ve Bakanlığımızın taşra teşkilatı ile toplumda su verimliliği kültürünün tesis edilmesi için toplantılar ve programlar yürütülmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı başta olmak üzere vatandaşlara doğrudan ulaşmak adına merkezi idareler, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler ile iş birliği yapılmaktadır.

Bakanlığımız ve Millî Eğitim Bakanlığı iş birliğinde okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine yönelik su verimliliği eğitim setleri hazırlanmış olup Eğitim Bilişim Ağı (EBA)'nda yer almaktadır. 81 ilde yürütülen eğitim çalışmalarıyla 2024-2025 eğitim öğretim yılında 240 bin öğretmene ve 2,9 milyon öğrenciye ulaşılmıştır.

Bakanlığımız ve Millî Eğitim Bakanlığı iş birliğinde tüm eğitim kademelerinde uygulanmak üzere Tematik Takvim oluşturulmuş olup söz konusu çalışmada okullarda musluklar, su depoları gibi alanlardaki sızıntıların tespiti, yağmur suyunun biriktirilmesi vb. uygulamalı eğitimlere yer verilmiştir.

Söz konusu program kapsamında evlerde su kullanımının izlenmesine yönelik aileleri de sürece dâhil eden bölümler oluşturulmuştur. Bakanlığımız ve Millî Eğitim Bakanlığı iş birliğinde, Su Verimliliği Seferberliği kapsamında resim, afiş, şiir, kompozisyon ve müzik yarışmaları başlatılmış olup sonuçları Dünya Su Günü'nde ilan edilecektir.

Ayrıca, “Mucize görmek istersen bir tohum ek” sloganıyla başlatılan “Okuldaki Çiftlik” projesiyle çocukların tarım, orman, doğa, su ve doğal yaşam konularında farkındalık oluşturmaları, bilinçlenmeleri, aidiyet duygusu geliştirmeleri ve harekete geçmeleri hedeflenmektedir.